

33ste vergadering

Dinsdag 4 juni 1996

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Tjeenk Willink

Tegenwoordig zijn 64 leden, te weten:

Baarda, De Beer, G. van den Berg, J.Th.J. van den Berg, Bierman, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Van Dijk, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Staal, Steenkamp, Stevens, Talsma, Tjeenk Willink, Tuinstra, Varekamp, Veling, Werner, Wiegel, De Wit, Wiltgens, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, de heer Pronk, minister voor Ontwikkelingssamenwerking, en mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Vrisekoop, Batenburg, Rongen en Luimstra-Albeda, wegens ziekte;

De Boer en Boorsma, wegens verblijf buitenslands;

Ketting, wegens bezigheden elders;

Ter Veld, wegens het bijwonen van de Habitat II-conferentie.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en voor algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nummers 23908 (R1519), nr. 18 en 24700 (R1571) de termijn is verstreken, stel ik vast, dat voor wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze verdragen respectievelijk AMvB's geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de stemming over:

- het wetsvoorstel Goedkeuring van de op 21 maart 1994 te Noordwijk tot stand gekomen verdragen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en, respectievelijk, de Volksrepubliek Benin, het Koninkrijk Bhutan en de Republiek Costa Rica inzake duurzame ontwikkeling (23949).

(Zie vergadering van 21 mei 1996.)

De **voorzitter**: Mevrouw Roscam

Abbing-Bos heeft om een korte derde termijn verzocht. Ik stel voor, aan haar verzoek te voldoen.

Daartoe wordt besloten.

□

Mevrouw **Roscam Abbing-Bos** (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD-fractie heeft de periode van veertien dagen die ligt tussen de plenaire behandeling van de duurzaamheidsverdragen en de stemming daarover, goed benut. Wij hebben alles wat er gezegd en toegezegd is, nog eens goed bestudeerd. Resultaat daarvan is, dat wij behoefte hebben aan deze derde termijn.

Nieuw element in de discussie is immers de brief met toezeggingen van de minister, gedateerd 30 mei 1996. Bovendien zijn er in die tussentijd nog een paar uitspraken over de verdragen gedaan door prominente politici van PvdA en CDA, die relevant zijn, althans volgens ons. De heer Max van den Berg, nu voorzitter van de NOVIB, in het verleden voorzitter van de PvdA, zegt in een interview in Onze Wereld van mei 1996: ik vond de gedachte achter deze verdragen met Benin, Bhutan en Costa Rica wel sympathiek, maar erken nu "het is eigenlijk van de gekke". Als we echt een serieuze uitwisseling willen, moeten we dat met landen als Brazilië of India doen; die kunnen tegen ons op.

Mevrouw Van Ardenne, woordvoester op ontwikkelingsamenwerkingsgebied van het CDA in de Tweede Kamer, heeft een stuk gepubliceerd in Trouw van 26 mei, getiteld "Sprookjes en hoe het echt is in Bhutan", waarin zij concludeert, dat de kans groot is dat met het negeren van de rauwe werkelijkheid